

GRANICE PROCESU KARNEGO

Legalność działań
uczestników postępowania

Redakcja naukowa

Dagmara Gruszecka

Jerzy Skorupka

dowody prywatne

dowody nielegalne

gwarancje procesowe

granice podsłuchu

czynności operacyjno-rozpoznawcze

dowody nielegalne

gwarancje procesowe

GRANICE PROCESU KARNEGO

Legalność działań
uczestników postępowania

GRANICE PROCESU KARNEGO

Legalność działań uczestników postępowania

Redaktorzy naukowci: dr Dagmara Gruszecka, prof. dr hab. Jerzy Skorupka

Autorzy:

prof. UW dr hab. Andrzej Bator, dr Katarzyna T. Boratyńska,
z-ca Prokuratora Generalnego RP Robert Hernand, prof. dr hab. Piotr Kardas,
prof. dr hab. Jerzy Skorupka, prof. UJ dr hab. Piotr Tuleja,
prof. UG dr hab. Krzysztof Woźniewski, prof. UŚ dr hab. Kazimierz Zgryzek

Wydawnictwo C.H.Beck
Warszawa 2015

Wydawca: Ewelina Skibniewska

Recenzja naukowa: prof. dr hab. Ryszard A. Stefański

Wydanie publikacji zostało dofinansowane przez
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

© Wydawnictwo C.H.Beck 2015

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.,
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Totem, Inowrocław

ISBN 978-83-255-7220-4

ISBN ebook 978-83-255-7221-1

Spis treści

Autorzy	VII
Słowo wstępne	IX
Wykaz skrótów	XI
Bibliografia.....	XIII
Problem delimitacji granic legalności czynności uczestników postępowania karnego i konsekwencji ich przekroczenia, <i>Robert Hernand</i>	1
Problem granic legalności czynności uczestników postępowania karnego i konsekwencji ich przekroczenia, <i>Piotr Kardas</i>	13
Konstytucyjnoprawne uwarunkowania granic legalności procesu karnego, <i>Piotr Tuleja</i>	67
Granice instrumentalizacji instytucji prawnych w procesie karnym. Uwagi z perspektywy teorii prawa, <i>Andrzej Bator</i>	79
Na ile obywatel może ulec państwu? Przyczynek do analiz w przedmiocie dopuszczalności dowodów uzyskanych w toku kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych, <i>Kazimierz Zgryzek</i>	103
Granice procesu karnego z perspektywy dogmatyki prawa karnego procesowego, <i>Jerzy Skorupka</i>	117
Zagadnienie kryteriów legalności czynności organów procesowych, <i>Krzysztof Woźniewski</i>	131
Procesowe konsekwencje wyjścia organów postępowania poza granice legalności czynności w nim podejmowanych, <i>Katarzyna T. Boratyńska</i>	147
Dyskusja	163

Autorzy

Andrzej Bator – doktor habilitowany nauk prawnych, Profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z teorią prawa, zwłaszcza problematyką instrumentalnego i poza-instrumentalnego charakteru prawa, kompetencji w prawie i prawoznawstwie oraz wpływu procesów globalizacji na kształtowanie prawa.

Katarzyna T. Boratyńska – doktor nauk prawnych. Adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z procesem karnym, w szczególności z problematyką czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także prawem policyjnym.

Dagmara Gruszecka – doktor nauk prawnych. Adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z procesem karnym, w szczególności z problematyką aksjologii procesu karnego oraz prawa dowodowego, a także prawem karnym materialnym.

Robert Hernand – Zastępca Prokuratora Generalnego RP. Autor wielu publikacji z zakresu prawa i procesu karnego.

Piotr Kardas – profesor zwyczajny. Pracownik Katedry Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, adwokat. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół problematyki związanej z zasadami odpowiedzialności karnej, konstytucyjnymi podstawami prawa karnego, teorią prawa karnego i formami popełnienia przestępstwa. Obejmują także prawo karne gospodarcze i skarbowe oraz prawo karne międzynarodowe. Istotne miejsce w dorobku naukowym Prof. Piotra Kardasa zajmują prace poświęcone zagadnieniom procesu karnego.

Jerzy Skorupka – profesor zwyczajny. Kierownik Katedry Postępowania Karnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Zajmuje się zagadnieniami z zakresu prawa karnego materialnego oraz procesowego. Zainteresowania badawcze w obszarze procesu karnego koncentrują się wokół zagadnień dotyczących paradygmatu procesu karnego, a zwłaszcza aksjologii procesu karnego, modelu postępowania przygotowawczego i sądowego oraz prawa dowodowego, a także środków przymusu procesowego.

Piotr Tuleja – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, Sędzia Trybunału Konstytucyjnego. Zajmuje się zagadnieniami z zakresu prawa konstytucyjnego ze szczególnym uwzględnieniem sądownictwa konstytucyjnego i problematyki skargi konstytucyjnej, interpretacji Konstytucji, praw człowieka, tworzenia prawa i sądownego stosowania prawa.

Krzysztof Woźniewski – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Gdańskiego, Kierownik Zakładu Kryminalistyki Katedry Prawa Karnego Procesowego i Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z procesem karnym, zwłaszcza prawem dowodowym oraz teorią czynności procesowych, a także postępowaniem karnym skarbowym i postępowaniem w sprawach o wykroczenia.

Kazimierz Zgryzek – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Kierownik Katedry Prawa Karnego Procesowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, adwokat. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z prawem karnym procesowym, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony praw osób chorych psychicznie w procesie karnym, zwłaszcza stosowaniem wobec nich środków zabezpieczających oraz postępowaniem przed sądem pierwszej instancji.

Słowo wstępne¹

Jerzy Skorupka
Dagmara Gruszecka

Granice procesu karnego stanowią zagadnienie o bardzo istotnym znaczeniu dla modelu procesu karnego oraz przebiegu postępowania. Problematyka ta jest jednak wyraźnie zaniedbana w piśmiennictwie karnoprocesowym, choć powinna stanowić ważny temat debaty naukowej, gdyż granice procesu karnego wyznaczają zakres dozwolonej działalności procesowej organów, stron i dalszych uczestników procesu karnego. Tym samym, tytułowa problematyka wykazuje ścisły związek z kwestią legalności działań uczestników postępowania karnego. Wyznacza wszak organom państwa sferę dozwolonej aktywności procesowej, zabezpieczając uczestników postępowania, a zwłaszcza oskarżonego, przed naruszeniem sfery ich dozwolonego zachowania i wolności.

Aby wyjść naprzeciw potrzebie poszerzenia stanu refleksji naukowej nad wymienionymi zagadnieniami, w dniu 7.4.2014 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się zorganizowana przez Katedrę Postępowania Karnego, w ramach corocznych spotkań naukowych nazwanych **Wrocławskie Seminaria Karnoprocesowe**, ogólnopolska konferencja naukowa nt. „Granice procesu karnego. Legalność działań uczestników procesu karnego”. Przedmiotem dyskusji uczyniono następujące zagadnienia: 1) granice instrumentalizacji instytucji prawnych w procesie karnym z perspektywy teorii prawa, 2) konstytucyjnoprawne uwarunkowania granic legalności procesu karnego, 3) granice procesu karnego z perspektywy dogmatyki prawa karnego procesowego, 4) granice legalności czynności uczestników postępowania karnego z perspektywy prokuratury, 5) dopuszczalność dowodów uzyskanych w toku kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych, 6) kryteria legalności czynności procesowych, 7) procesowe konsekwencje przekroczenia granic legalności czynności procesowych.

Referaty wprowadzające do dyskusji wygłosili: prof. dr hab. *Andrzej Bator*, prof. dr hab. *Piotr Tuleja*, prof. dr hab. *Piotr Kardas*, prof. dr hab. *Kazimierz Zgryzek*, prof. dr hab. *Jerzy Skorupka*, dr hab. prof. UG *Krzysztof Woźniowski*, dr *Katarzyna Boratyńska* oraz *Robert Hernand* – Zastępca Prokuratora Generalnego.

Opracowanie stanowi próbę monograficznego ujęcia tytułowej problematyki w spójną całość. Waleorem monografii jest wielopłaszczyznowa prezentacja kwestii dotyczących granic procesu karnego i legalności działań jego uczestników. Zagadnienia te omawiane są bowiem

¹ Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2013/09/B/HS5/04445.